

HUOM! Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Jäppinen, T., Uusitalo, L. & Yli-Tainio, R. (2023) Suomella töihin! Skootteri, 1/2023, s. 14-15.

PLEASE NOTE! This is an electronic self-archived version of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Jäppinen, T., Uusitalo, L. & Yli-Tainio, R. (2023) Suomella töihin! Skootteri, 1/2023, pp. 14-15.

Kuvasimme työtillannevideoita hotelli Haagan vastaanotossa Helsingissä. Kameran takana lehtori Päivi Peltonen, asiakkaan roolissa lehtori Kristiina Huff ja työntekijän roolissa pian restonomiksi valmistuva Helina Lohoff.

SUOMELLA TÖIHIN!

Kielibuusti auttaa korkeakoulujen kansainvälisiä opiskelijoita oppimaan suomea ja ruotsia. Haaga-Helia on kehittänyt hankkeessa suomen kurseja, ohjausta ja oppimateriaaleja.

Suomeen tarvitaan yhä enemmän koulutus- ja työperusteista maahanmuuttoa ehkäisemään työvoimapulaa. Maan hallitus on antanut korkeakouluille tavoitteen kolminkertaistaa kansainvälisten opiskelijoiden määrää vuoteen 2030 mennessä, mutta haasteena on saada valmistuneet jäämään Suomeen. Opetushallituksen tilaaman

selvityksen¹ mukaan viidesosa kansainvälisistä korkeakouluopiskelijoista lähtee maasta pian valmistumisen jälkeen. Heidän työllistymistään vaikeuttavat ennen kaikkea suomen, tai ruotsin, kielen puutteellinen osaaminen ja työllistymistä tukevien verkostojen puute.

Pääkaupunkiseudun korkeakoulut yhteistyössä

Kotimaisten kielten oppimista tukemaan on perustettu Kielibuusti-hanke. Kielibuusti on osa korkeakoulujen kansainvälisyysohjelmaa Talent Boostin toimintaa, jota rahoittavat TEM ja OKM. Toimijoina nelivuotisessa hankkeessa (2021–2024) ovat Aalto-yliopisto, Helsingin yliopisto

sekä ammattikorkeakoulut Haaga-Helia, Laurea ja Metropolia (3AMK). Hankkeen tavoitteena on kehittää kotimaisten kielten koulutusta vastaamaan aiempaa paremmin Suomeen rekrytoitavien ja maassa olevien kansainvälisten osaajien kielitaitotarpeisiin. Pääosassa on edistyneemmän taitotason kielikoulutuksen kehittäminen.

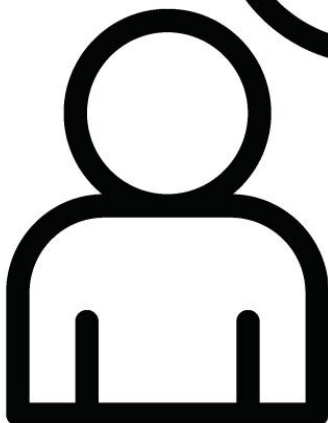
Hankkeessa keskitytään tuottamaan kielipedagogisia malleja, digitaalisia ratkaisuja opetuksen ja ohjaamisen tueksi sekä kielenoppimispolkuja ja -malleja auttamaan siirtymistä korkeakoulusta työelämään ja toimimista monikielisessä työyhteisössä. Materiaalia, mallinnusta ja erilaisia ratkaisuja tehdään kielenoppijoille, opettajille, ohjaajille ja työnantajien edustajille.

Hanke julkaisee huhtikuussa 2023 verkkoportaalin, johon korkeakoulut tuottavat ja kokoavat sisältöä valtakunnalliseen käyttöön. Johtajatuksena on se, että kieltä opitaan eri konteksteissa, eikä ainoastaan luokkatilanteissa.

Portaalista kielenoppija löytää esimerkiksi eri oppilaitosten suomen ja ruotsin kielen kurssipaikkoja ja itseopiskelumateriaalia. Sieltä löytyy myös ehdotuksia kielenopiskelutaitojen monipuolistamiseen ja oman kielipolun suunnitteluun. Esimerkiksi kieli-HOPS² on luotu auttamaan kielenoppimisen tavoitteiden asettamista. Se helpottaa myös kielitaidosta keskustelemistä.

Opettaja ja ohjaaja voivat hyödyntää portaalin vinkkejä ja linkkejä sekä konkreettisia opetus- ja ohjausmateriaaleja oman työnsä tukena. Työnantajien edustajat voivat käyttää hankkeessa tuotettuja malleja ja materiaaleja monikielisyiden tukemiseen työyhteisössä. Heitä rohkaistaan myös kannustamaan kansainvälisiä osaajia käyttämään suomen tai ruotsin kieltä heti työsuhteen alusta alkaen. Yksi työyhteisöille kehitetty malli on Kieliportaati³. Sen tehtävänä on lisätä kielitietoisuutta ja havainnollistaa eri keinoja tukea suomen kielen käyttämistä. Mallissa on huomioitu eritasoisten kielentaitajien tarpeet, ja tavoitteena on edetä kielitietoisuuden herättelystä askel kerrallaan kohti selkeitä pelisääntöjä ja toimivia käytänteitä.

**”PIIAN AVAUTUVA
KIELIBUUSTI-PORTAALI
TARJOO KÄYTÄNNÖN
APUA VAPAASTI
KÄYTETTÄVÄKSI.”**

Haaga-Helia vahvasti mukana

Osa Kielibuusti-materiaalista tehdään yhdessä hankekumppaneiden kanssa ja osa itsenäisesti korkeakouluittain. Haaga-Heliassa olemme lisänneet ja monipuolistaneet suomen kielen opetusta ja ohjausta. Olemme luoneet opiskelijalle kattavat lähtötason itsearviointitestit Moodle-oppimisympäristöön perustason eri kursseille. Edistyneemmille opiskelijoille on järjestetty vuoden 2022 keväästä alkaen online-kurssi Kartoita suomen kielen taitosi (S2), joka auttaa suomen oppijaa arvioimaan omaa kielitaitoaan ja suunnittelemaan suomen kielen oppimispolkuaan myös kurskien ulkopuolella. Tälle kurssille voivat osallistua muutkin kuin tutkinto-opiskelijat avoimen ammattikorkeakoulun kautta.

Mitä korkeammalla tasolla opiskelee tai mitä vaativammassa tehtävässä työskentelee, sitä tärkeämmäksi nousevat kirjalliset taidot. Samoin kuin ammatillisella toisella asteella myös korkeakouluissa suomenkielisiä tutkintoja suorittaa kasvava joukko opiskelijoita, joiden äidinkieli tai koulusivistyskieli on muu kuin suomi. Heidän vahvuutenaan on usein sujuva puhetaito. Asiatekstien lukeminen ja kirjoittaminen saattaa kuitenkin olla vaikeaa. Siksi olemme hankkeessa tekemässä oppimateriaalia, joka vahvistaa tekstitaitoja. Olemme 3AMK:n ja Helsingin yliopiston voimin luomassa yhteistä materiaalipankkia, joka sisältää monentyyppistä opetusmateriaalia keskeisistä kirjoittamisen ja tekstinymmärtämisen osa-alueista. Materiaalien käyttöä pilotoidaan syksyllä 2023 Haaga-Heliassa ja Metropolissa, ja se julkaistaan Kielibuustin portaalissa.

Yhdessä Laurea-ammattikorkeakoulun kanssa selvitimme kyselyin ja haastatteluin kansainvälisten restonomiopiskelijoiden suomen kielen osaamisen tarpeita työssä. Opiskelijoita itseltään ja työnantajilta saamiemme vastausten pohjalta lähdimme suunnittelemaan sopivaa opetusmateriaalia. Laurea keskittyi harjoittelun aikaiseen

tukeen, josta he ovat kertoneet Kielibuustin blogissa Kieitaidon pohdiskelua ja harjoittelua Laureassa⁴.

Me Haaga-Heliassa päätimme tehdä kielenoppimista varten videoita asiakaspalvelutilanteista. Suunnittelimme ja kuvasimme hotellin vastaanotossa kahdeksan erilaista puhetilannetta, joissa työntekijän roolissa on suomea toisena kielenä käyttävä henkilö ja asiakkaana suomea äidinkielenä puhuva. Halusimme tällä valinnalla kannustaa opiskelijoita hakeutumaan oman alan suomenkielisiin työtehtäviin ja rohkaista työnantajia arvostamaan kansainvälisten osaajien monipuolista kielitaitoa. Videoiden tekemisestä voi lukea enemmän blogistamme Työtillannevideoita kuvaamassa⁵. Jatkamme videomateriaalin tuottamista.

Projekti on myös mahdollistanut nopean reagoimisen muuttuviin tilanteisiin. Haaga-Helia järjesti heti syksyllä 2022 suomen kielen kurssin ukrainalaisille ja tammikuussa 2023 alkoi hankeressursseilla suunniteltu työelämän suomen virtuaalikurssi. Kielibuusti-projekti on hieno tuki tärkeässä ajankohtaisessa haasteessa auttaa kansainvälisiä osaajia integroitumaan ja työllistymään sekä yrityksiä löytämään osaavaa työvoimaa.

*Teksti: Tuula Jäppinen,
Laura Uusitalo ja Riitta Yli-Tainio
Kuva: Laura Uusitalo*

Tekstin linkit:

- 1) https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/2904%20Maahanmuuttoselvitys_OG_MDI.%20V29.4.22pdf_1.pdf
- 2) <https://kielibuusti.fi/kieli-hops-ohjauskeskustelujen-avuksi/>
- 3) https://kielibuusti.fi/wp-content/uploads/2022/09/ALAPP22_Steps-Toward-Language-Awareness-in-the-Workplace.pdf
- 4) <https://kielibuusti.fi/kielitaidon-pohdiskelua-ja-harjoittelualaureassa-kokemuksia-kahvilatyoskentelypilotista>
- 5) <https://kielibuusti.fi/tyotillannevideoita-kuvaamassa-vinkkejao-petusvideoiden-tekijoille>